

Чинники впливу на величину плати за кредит

Давидюк Т.С., Луцький національний технічний університет, м. Луцьк

В розвитку кредитних відносин спостерігається деяка закономірність: кредит надається під відсотки. Тому найважливішим питанням, яке виникає у дискусіях щодо плати за кредит, є джерела утворення позичкового відсотка.

Визначення ціни кредиту – найважливіший елемент процесу кредитування. При встановленні відсоткової ставки велику роль відіграють такі чинники як: ризик; вартість фондів банку; необхідний для банку рівень прибутковості; агресивність (чи ставить банк за мету зростання активів); конкуренція (в яких категоріях кредитів банк планує конкурувати з іншими банками і конкурувати при визначенні ціни на свої інструменти); категорія клієнта (орієнтований банк на розвиток з клієнтом чи на вигоду від угоди).

Чинники, що впливають на розмір процентної ставки за кредити, поділяються на макро- та мікроекономічні.

Розмір процентної ставки на макрорівні залежить від попиту та пропозиції, які склалися на кредитному ринку; стабільності грошового ринку в країні; ставок банків-конкурентів; норми прибутку від інших активних операцій; рівня облікової ставки центрального банку. Серед мікроекономічних чинників впливу на розмір процентної ставки відокремлюють такі: мета кредиту; розмір кредиту; термін користування кредитом; рівень ризику; витрати на оформлення позички і контроль; характер взаємовідносин між банком і позичальником.

Взаємозв'язок факторів на величину позичкового відсотку кредиту: збільшення грошової маси (М3) призвело до збільшення інфляції, а та, у свою чергу, призвела до збільшення облікової ставки НБУ; відсоткові ставки по кредитах і депозитах перебувають у тісному зв'язку, причому, облікова ставка відіграє роль лінії Тренда, що є найоптимальнішим варіантом.

Головним чинником, що впливає на рівень відсоткових ставок, є ціна кредитних ресурсів. Чим дорожче банку обходиться формування кредитних ресурсів, тим вищою є відсоткова ставка. В сучасних умовах вирішальний вплив на ціну кредитних ресурсів здійснюють, в першу чергу, розміри депозитних ставок.

Зміна процентних ставок за депозитами та кредитами відбувається пропорційно, проте, попит на кредити є високий, а пропозиція вкладати кошти у банки прямує до нуля. З-за такої ситуації для накопичення ресурсної бази на здійснення кредитних операцій одним із основних завдань банку є швидке залучення депозитів.

Вважаємо, одним із запропонованих методів залучення коштів є гарантування клієнтам поверненість їх вкладів та нарахованих відсотків у зазначений строк. Така гарантія повинна підтверджуватись заставним майном, яке в разі невиконання банком умов договору буде переходити у власність вкладника.

В банку повинні створитись бази даних, в яких будуть зазначатись: сума позики, вартість заставного майна, термін кредитування, кількість залучених депозитів, які були видані на цей кредит. Термін кредитування може бути

довшим за термін депозиту. В такому разі заставне майно може використовуватись декілька разів як забезпечення при залученні нових депозитів за умови закінчення попередніх договорів. Щомісячну сплату нарахованих відсотків та частину поверненої заборгованості слід використовувати, як джерело для подальшого надання кредиту, щоправда на менший термін (термін погашення кредиту випереджає термін повернення депозиту на 1-2 дня). Позичальники, які будуть користуватися ресурсами, сформованими від повернення заборгованості, повинні відноситись до першого класу. Варто підкреслити, що кредит повинен надаватись у валюті, у якій позичальник отримує основний свій дохід, а сума кредиту, що надається позичальнику, повинна складатись з депозитів однієї валюти.